

EĞİTİM SEN
2026 YILI
EĞİTİM BÜTÇESİ
DEĞERLENDİRME RAPORU

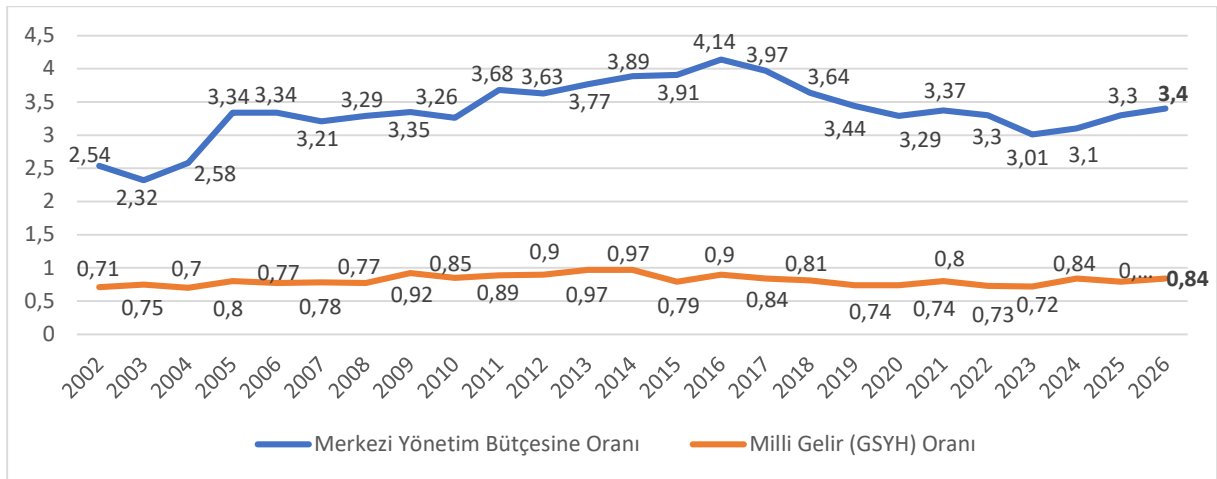
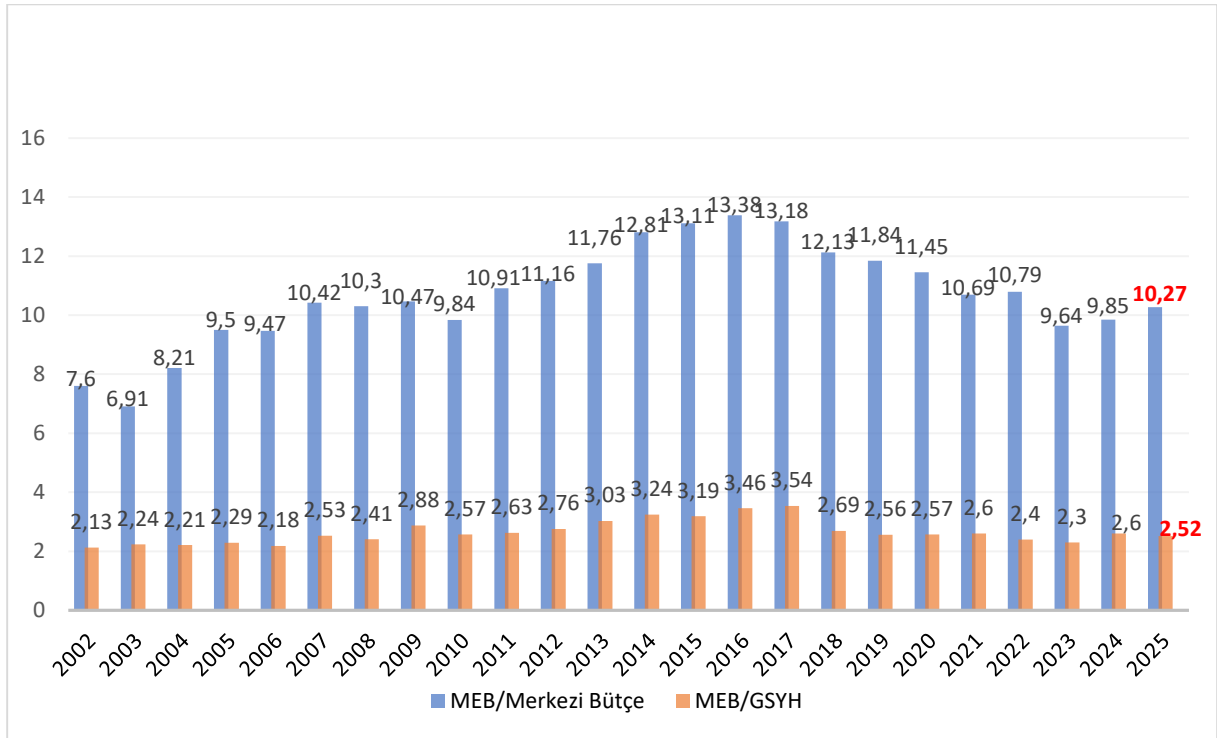

Kasım 2025

2026 YILI EĞİTİM BÜTÇESİ: EĞİTİM EMEKÇİLERİNDEN VE EĞİTİM HAKKINDAN TASARRUF SERMAYEYE KAYNAK AKTARMA BÜTÇESİDİR!

2026 yılı için eğitime ayrılan toplam bütçe 2 trilyon 896 milyar TL olarak açıklandı ve bu rakam bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 34'lük bir artışa işaret ediyor. Ancak ağır ekonomik kriz koşullarında bu artış, eğitim sisteminin en temel ve zorunlu ihtiyaçlarını bile karşılamaya yetmiyor. Bu bütçe, okulların en basit ihtiyaçlarını bile karşılamaktan uzak olduğu gibi, eğitim emekçilerinin insanca yaşam talebine de hiçbir yanıt vermiyor. Yıllardır yoksulluk sınırının çok altında ücretlerle yaşamaya zorlanan eğitim emekçileri, kira, ulaşım ve temel tüketim giderleri karşısında her ay daha da yoksullaşiyor.

MEB ve Yükseköğretim Bütçe Payları ve Milli Gelire Oranları

İktidar, her bütçe döneminde eğitime “en yüksek payı” ayırdığını iddia etmeyi alışkanlık haline getirmiş olsa da, gerçekler bu söylemin tam tersini göstermektedir. Eğitime ayrılan bütçenin millî gelire oranı OECD ortalaması olan yüzde 5’in yarısına bile ulaşmazken, son 23 yılda MEB bütçesinin merkezi bütçeye ve milli gelire oranında kayda değer bir artış yaşanmamıştır.

MEB bütçesinin merkezi bütçedeki payının büyük görünmesinin nedeni iktidarın eğitime önem vermesi değildir; MEB bütçesinin %83’ü zorunlu harcamalara ayrılmıştır. Buna karşın 2026 MEB bütçesinde mal ve hizmet alımının payı yüzde 7; sermaye giderleri yüzde 8,26; dini vakıf ve derneklerin de aralarında bulunduğu kâr amacı gütmeyen kuruluşlara aktarılan cari transferlerin payı ise yüzde 1,98’dir. Bu tablo açıkça göstermektedir ki eğitime yönelik gerçek yatırım, yani çocukların, okulların ve eğitim emekçilerinin geleceği adına ayrılması gereken kaynaklar yok denecek kadar sınırlıdır.

Yüksek enflasyon nedeniyle bütçedeki artış gerçekte bir iyileşme sağlamamakta; doğrudan eğitim hizmetlerine ayrılması gereken kaynaklar okulların temel gereksinimlerini bile karşılamaya yetmemektedir. Türkiye’de okullar bugün kırtasiye, temizlik, bakım ve onarım gibi en temel giderlerini kayıt sırasında talep edilen bağışlarla ve velilerden düzenli olarak toplanan aidatlarla karşılamaya zorlanmaktadır. Bu tablo, kamusal eğitimin fiilen tasfiye edildiğini ve velilerin cüzdanına dayalı bir eğitim modelinin kurumsallaştığını göstermektedir. Bunun sonucunda geçim sıkıntısı yaşayan aileler çocuklarının eğitim masrafları nedeniyle daha da zorlanırken eğitim bir hak olmaktan çıkarken, sınıfsal eşitsizlikler daha da derinleşmiştir.

2026 yılı Eğitim bütçesi, iktidarın yıllardır tekrarladığı “rekor artış” söyleminin bir propaganda aracından ibaret olduğunu bir kez daha kanıtlamaktadır. Eğitime ayrılan pay, merkezi yönetim bütçesi içinde yıllar içinde gerilemeye devam etmiş; artış gibi sunulan rakamlar enflasyonun ve yoksullaşmanın üzerini örten bir perdeye dönüşmüştür. Bu bütçede eğitim sistemindeki eşitsizlikleri azaltacak, yoksul çocukların temel ihtiyaçlarını karşılayacak, deprem bölgesindeki tahribatı giderecek, eğitim emekçilerinin hızla eriyen ücretlerini telafi edecek tek bir düzenleme bile bulunmamaktadır.

Bugün Türkiye’de bütçenin dili nettir: **Tasarruf öğrencilerden ve eğitim emekçilerinden yapılmaktadır.** Yeni okul ve derslik yapımı yok denecek kadar sınırlıdır; bilimsel-teknolojik altyapıya yönelik kaynaklar yetersizdir; tüm öğrencilere bir öğün sağlıklı ücretsiz yemek ve temiz su sağlanması hayata geçirilmemiştir. Deprem bölgesinde eğitim hâlâ olağanüstü koşullarda sürerken, özel ve güçlü bir eğitim bütçesi oluşturulmamış; eğitim emekçilerinin ve öğrencilerin yaşadığı sorunları çözmeye yönelik hiçbir iyileştirme gündeme dahi alınmamıştır.

Öte yandan Diyanet’e, vakıf ve tarikatlara aktarılan doğrudan ve dolaylı kaynaklar büyümeye devam etmektedir. Dini vakıf, dernek, tarikat ve cemaatlerin kurumlarıyla yapılan protokollerle okullara müdahale eden ideolojik yönelim, bütçede de kendisini göstermekte; laik ve bilimsel eğitim ilkesi daha da geri plana itilmektedir. Kamusal kaynaklar, çocukların eşit ve nitelikli eğitim hakkını güçlendirmek yerine, iktidarın ideolojik hedeflerine ve sermaye çevrelerinin çıkarlarına yönlendirilmektedir.

Bu veriler ışığında **2026 Eğitim Bütçesi; eğitim hakkını genişleten değil daraltan, kamusal eğitimi güçlendiren değil tasfiye eden, öğrencilerin en temel ihtiyaçlarını dahi karşılamaktan uzak, eğitim emekçilerinin insanca yaşam ve güvenceli çalışma taleplerini yok sayan siyasal bir tercihler bütünüdür.** Bu bütçe, kamusal, bilimsel, laik, anadilinde ve cinsiyet eşitlikçi eğitim talebine yanıt vermediği gibi, eğitimi bir hak olmaktan çıkarıp **piyasanın insafına ve siyasal müdahalelere teslim eden** bir anlayışın ürünüdür.

Öğrenci Başına Eğitim Harcamaları OECD Ortalamasının Çok Altında

OECD'nin her yıl Eylül ayında yayımladığı **Bir Bakışta Eğitim (Education at a Glance)** raporunun 2025 Edisyonu Türkiye'de eğitim kademelerine göre öğrenci başına yapılan harcamaların **OECD ortalamasının çok altında kaldığını** göstermektedir. Aşağıda kademelere göre Türkiye-OECD karşılaştırması yer almaktadır:

İlköğretim

- Türkiye: **3.914 ABD doları** (önceki yıl 4.036)
- OECD ortalaması: **10.812 ABD doları** (önceki yıl 9.923)
- Türkiye'nin ilköğretim harcaması OECD ortalamasının **yalnızca %36'sına** (önceki %40) denk gelmektedir.

Ortaöğretim

- Türkiye: **3.914 ABD doları** (önceki yıl 4.793)
- OECD ortalaması: **11.932 ABD doları** (önceki yıl 11.400)
- Türkiye'nin ortaöğretim harcaması OECD ortalamasının **yaklaşık %33'ü** (önceki %42) düzeyindedir.

Yükseköğretim

- Türkiye: **7.698 ABD doları** (önceki yıl 10.366)
- OECD ortalaması: **15.102 ABD doları** (önceki yıl 17.559)
- Türkiye'nin yükseköğretim harcaması OECD ortalamasının **%51'i** (önceki %60) kadardır.

Tüm kademelerde Türkiye'nin öğrenci başına yaptığı harcama OECD ortalamasının oldukça altındadır. Özellikle **ilköğretim ve ortaöğretimdeki derin fark**, eğitime ayrılan kaynakların yetersizliğini açık biçimde ortaya koymaktadır. Bu tablo, Türkiye'nin **kamusal, bilimsel, laik, anadilinde cinsiyet eşitliği eğitimin gerektirdiği yatırım düzeyinin çok gerisinde** olduğunu göstermektedir.

Eğitime Bütçesi İçerisinde Dini Eğitime Ayrılan Kaynaklar Hızla Artıyor

Aynı dönemde Din Öğretimi Genel Müdürlüğü bütçesindeki artış dikkat çekici boyutlara ulaşmıştır:

- 2020: **10,1 milyar TL**
- 2021: **11,9 milyar TL**
- 2022: **20,6 milyar TL**
- 2023: **41,7 milyar TL**
- 2024: **82,6 milyar TL**

2025'in ilk 9 ayında yaklaşık **53 milyar TL'lik ek artış** gerçekleşmiştir. Yıl sonu itibarıyla toplam bütçenin **90 milyar TL'nin üzerine çıkması** beklenmektedir.

Bu artış eğiliminin **2026'da da devam etmesi**, genel eğitime ayrılması gereken kaynakların önemli bir bölümünün **yeniden dini eğitime yönlendirileceği** ihtimalini güçlendirmektedir.

1. 2026 Bütçesi Ne Anlama Geliyor?

2026 yılı Eğitim bütçesi, kamuoyuna “eğitime en büyük pay” söylemiyle sunulsa da, eğitim hizmetlerinin niteliksel durumu, eğitim emekçilerinin yaşam koşulları ve çocukların temel hakları incelendiğinde ortaya çıkan tablo oldukça karanlıktır.

2026 bütçesi, Türkiye’de eğitim politikalarının **piyasacı, ideolojik ve kamu dışı yönelimini** daha görünür bir şekilde ortaya koymaktadır.

1. Siyasal Yönelim: Kamusal Eğitimin Tasfiyesi

Kamusal eğitim; laikliği, bilimsel yaklaşımı, eşit yurttaşlığı ve ilerlemeyi merkeze alan bir toplumsal mutabakat alanıdır. Ancak son yıllarda:

- Kamu okullarının altyapısı bilinçli biçimde zayıflatılmış,
- Özel okullar teşviklerle büyütülmüş,
- Dini vakıf ve cemaatlerle imzalanan protokoller artmış,
- Bölgesel eşitsizlikler derinleşmiş,
- Nitelikli Eğitim hakkı gelir düzeyine bağlı bir ayrıcalığa dönüşmüştür.

Siyasal iktidarın tercihleri, kamusal eğitim yerine **dinci, gerici, ırkçı ve piyasacı bir eğitim modelini** merkeze almaktadır.

2. 2026 MEB Bütçesi: Rakamların Politik Anlamı

- **Toplam eğitim bütçesi: 2,896 trilyon TL’dir.**
- Bütçenin GSYH içindeki payı %15 civarında sabitlenmiştir,
- Personel giderleri dışındaki kalemler son derece düşüktür,
- OECD ve UNESCO standartlarının oldukça gerisindedir.

Bütçe büyüyor gibi görünse de enflasyon nedeniyle reel değer kaybı sürmekte, eğitim emekçilerinin ücretleri erimeye devam etmekte, kamusal eğitim hak olmaktan çıkarılmakta ve eşitsizlikler derinleşmektedir.

Kısacası rakamsal büyüklük, eğitimde niteliksel iyileşme anlamına gelmemektedir.

3. Eğitim Emekçilerinin Ücretlerinde Tarihsel Bir Erime Var

Eğitim emekçilerinin ücretleri, hem tarihsel hem uluslararası karşılaştırmalar açısından en düşük seviyelere ulaşmış durumdadır.

3.1. Reel ücretlerde sürekli erime

Her yıl artan enflasyon karşısında maaşlar:

- Yılın ilk ayından itibaren erimeye başlıyor,
- Yıl ortası itibarıyla satın alma gücü dramatik biçimde düşüyor,
- Yoksulluk sınırı ile arasındaki fark giderek açılıyor.

Maaş artışları enflasyonun gerisinde kaldıkça erime derinleşmektedir.

3.2. Vergi dilimleriyle yıl içinde maaş eriyor

Gelir vergisi sisteminde:

- Vergi dilimleri düşük tutuluyor,
- Yıl içinde hızla bir üst vergi dilimine geçiliyor,
- Ek ders ve ek ödemeler de vergiye tabi tutuluyor.

Bu nedenle eğitim emekçileri, yıl ilerledikçe **aylık 3–5 bin TL'ye varan kayıplarla** karşı karşıya kalmaktadır.

3.3. Sosyal yardımlar sınırlı ve yetersiz

Barınma, ulaşım, yakacak, beslenme, çocuk bakımı desteklerinin yetersizliği nedeniyle özellikle büyükşehirlerde yaşayan eğitim emekçileri gelirlerinin önemli kısmını kira ve temel ihtiyaçlarına harcamaktadır.

4. Güvencesiz ve Parçalı İstihdam Modeli Sistemleştirildi

Eğitim alanındaki parçalı ve güvencesiz istihdam yapısı, emekçileri bilinçli biçimde ayrıştırmakta, ortak mücadeleyi zayıflatmakta ve eşitsizliği kurumsallaştırmaktadır. Bugün eğitim emekçilerinin karşı karşıya bırakıldığı tablo şöyledir: Ücretli öğretmenler, açlık sınırının bile altında ücretlerle çalıştırılmakta; ders saati başına verilen ve çoğu zaman aylarca geciken ödemeler, öğretmenlik mesleğini düşük ücret ve güvencesizlik sarmalına mahkûm etmektedir. Sözleşmeli çalışanlar, iş güvencesinden yoksun bırakılarak performans baskısına, yer değişikliği kısıtlarına ve idari keyfiyete açık hale getirilmektedir. Kadrolu çalışanlar ise hızla eriyen ücretler, artan iş yükü ve sürekli yoksullaştırma politikaları nedeniyle güvencelerinin adım adım aşındığını deneyimlemektedir. Uzman-başöğretmenlik sistemi ise aynı işi yapan eğitim emekçilerini yapay statülerle bölerek hiyerarşik bir yapı dayatmakta, mesleğin bütünlüğünü zayıflatmaktadır. Bütün bu uygulamalar, eğitim emekçilerinin parçalanmasını, güvencesizliğin yaygınlaşmasını ve kamusal eğitimin niteliğinin aşındırılmasını beraberinde getiren politik bir tercihtir.

5. Vergi, Enflasyon ve Reel Ücret Kayıpları

Türkiye'de eğitim emekçilerinin yaşadığı ücret erimesinin ana nedenleri şunlardır:

- Yüksek enflasyon,
- Verginin ücretlilerden alınması,
- Ücretlerin yıl içinde düşmesi,
- Ek derslerin ve yan ödemelerin sosyal güvenlik ve emeklilik sistemine yansımaması,
- Yan ödeme ve tazminatların yetersizliği.

Bu durum, eğitim emekçilerinin **her yıl bir önceki yıldan daha yoksul hale gelmesine** neden olmaktadır.

6. Emeklilikte Hak Kayıpları ve 5510'un Yıkıcı Etkileri

Mevcut sosyal güvenlik sistemi:

- Emekli maaşlarını düşürmekte,
- Emeklilik yaşını yükseltmekte,
- Prim sistemini emekçilerin aleyhine düzenlemekte,
- Aylık bağlama oranını aşağı çekmektedir.

Sonuç: 30–35 yıl çalışan bir eğitim emekçisi emeklilikte **açlık sınırına yakın bir ücretle** yaşamaya zorlanmaktadır.

7. Okulların Fiziki Durumu: Yatırımlar Yetersiz

Pek çok bölgede:

- Sınıflar kalabalık,
- Laboratuvar yok,
- Kütüphaneler yetersiz,
- Spor alanları sınırlı,
- Yardımcı personel eksik.

2026 bütçesi yeni okul yapımı, bakım-onarım ve modernizasyon için yeterli kaynak ayırmamaktadır.

8. Dini Yapılarla Protokoller: Laik Eğitim Zayıflatılıyor

Dini vakıf ve cemaatlerle yapılan protokoller:

- Kamusal eğitimi daraltmakta,
- Okul içi etkinlikleri dini yapılara, tarikat ve cemaatlere açmakta,
- Laik ve bilimsel eğitim ilkesini zayıflatmakta,

Bu protokoller için kullanılan kamu kaynakları görünür değildir ancak etkisi büyüktür.

9. Piyasalaşma: Özel Okullar Teşviklerle Büyütülüyor

Devlet özel okulları büyüten politikalar izlemektedir:

- Teşvikler,
- Vergi kolaylıkları,
- Dolaylı destekler,
- Kamu dışı aktörlerle ortak projeler,
- Eğitim sisteminin laiklikten uzaklaşması, velilerin kamusal okullara olan güvenini zayıflatıyor ve bu güvensizlik özel okullara yönelişi hızla artırıyor. Bu süreç, kamusal, bilimsel ve laik eğitimin tasfiyesini derinleştirerek sınıfsal eşitsizlikleri daha da büyütmeğe,
- Kamu okulları ise yatırım yetersizliği nedeniyle güçsüzleşmektedir.

10. Bir Öğün Ücretsiz Yemek Neden Hâlâ Yok?

20 milyona yakın öğrencinin bir öğün ücretsiz yemekten yararlanması:

- Uygulanabilir bir maliyettir,
- Eğitimde eşitsizliği azaltır,
- Çocukların biyolojik–psikolojik gelişimini destekler.

Ancak siyasal iktidarın tercihleri nedeniyle bu temel hak hayata geçirilmemektedir.

11. Deprem Bölgesinde Eğitim Krizi Derinleşiyor

Depremden sonra:

- Kalıcı okullar tamamlanmamış,
- Psikososyal destek yetersiz,
- Eğitim emekçilerinin barınma sorunu sürmekte,
- Öğrenci devamsızlığı yüksek.

2026 bütçesi bu sorunları çözmeye dönük kapsamlı bir program içermemektedir.

12. Gençlerin ve Çocukların Eşitsizliğe Mahkûm Edilmesi

Beslenme, altyapı, okul türleri, sınav sistemi, aile gelir düzeyi gibi faktörler nedeniyle öğrenciler arasındaki eşitsizlik her yıl büyümektedir. Kamusal eğitim güçlendirilmedikçe bu uçurum kapanmayacak, eğitim bir hak olmaktan çıkarak bir ayrıcalığa dönüşecektir.

13. Çocukların Eşit ve Özgür Eğitim Hakkı Yok

- MEB bütçesi ve eğitim politikaları, barışçıl ve demokratik bir toplumun gerektirdiği çoğulculuğu yansıtmaktan çok uzaktır. Eğitim emekçilerinin, öğrencilerin, velilerin, üniversitelerin ve sendikaların görüşleri alınmadan hazırlanan bu bütçe; farklı kültürlerin, kimliklerin ve inançların eşit biçimde temsil edilmediği, kamusal, bilimsel, laik, cinsiyet eşitliğini ve anadilinde eğitimi güvence altına alacak hiçbir planlamanın yapılmadığı bir çerçevede şekillenmektedir. Bu durum, ülkenin toplumsal dokusunu güçlendirmek yerine mevcut tekçi ve otoriter politikaların ihtiyaçlarını önceleyen bir anlayışı beslemektedir. Çocukların ve gençlerin eşit, özgür ve eleştirel bir eğitim hakkını desteklemek yerine piyasacı uygulamaları, dini-ideolojik dayatmaları ve eşitsizlikleri büyüten bir bütçe yaklaşımı kabul edilemez. Oysa barışı, demokrasiyi ve toplumsal eşitliği güçlendirecek olan; her çocuğun kendi anadilinde, kamusal, laik, nitelikli ve eşitlikçi eğitime erişimini güvence altına alan, kültürel çeşitliliği zenginlik sayan bir bütçe politikasıdır. Bu eksiklik giderilmedikçe hem eşit yurttaşlık hem de eğitim hakkı sistematik biçimde ihlal edilmeye devam edecektir.

14. 2026 Bütçesi, Yükseköğretim Emekçileri ve Üniversite Öğrencileri Açısından da Büyük Bir Hayal Kırıklığıdır

- Akademisyenlerden idari-tekniik personele, araştırma görevlilerinden taşeron emekçilere kadar tüm üniversite bileşenleri yıllardır süren düşük ücret, güvencesizlik ve siyasi baskılar altında yaşam mücadelesi verirken, bütçe bu sorunların hiçbirine çözüm üretmemiştir. Barınma, beslenme ve ulaşım krizi karşısında ayakta durmaya çalışan üniversite öğrencileri ise yine yok sayılmış; yurt kapasitesi, burs miktarı ve sosyal destekler neredeyse yerinde saymıştır. İktidar, üniversiteleri bilim üreten kurumlar olmaktan çıkarıp itaat kültürünün yeniden üretildiği alanlara dönüştürürken, bütçe tercihini de bu politik hatta uygun şekilde yapmış; yükseköğretimin kamusal, bilimsel, laik ve özerk niteliğini daha da zayıflatan bir yaklaşımı sürdürmüştür.

15. Ataması Yapılmayan Öğretmenler Yine Yok Sayıldı

- 2026 eğitim bütçesi, yüz binlerce ataması yapılmayan öğretmenin yıllardır süren haklı beklentisini yok sayan bir anlayışla hazırlanmıştır. İktidar, öğretmen açığını ücretli ve güvencesiz istihdamla kapatmaya devam ederken, nitelikli ve kadrolu istihdam talebine bütçede tek bir satır bile ayırmayarak eğitim emekçilerinin geleceğini bilinçli biçimde görmezden gelmiştir.

16. Dezavantajlı Bölgelerde Görev Yapan Eğitim Emekçileri İçin 2026 Bütçesinde Yine Hiçbir Destek Öngörülmemiştir

- Yıllardır ağır yaşam koşulları, ulaşım güçlükleri, barınma sorunları ile baş başa bırakılan öğretmenler, bu bütçeyle bir kez daha yok sayılmıştır. Bölgesel eşitsizlikleri azaltacak, çalışma koşullarını iyileştirecek, ek tazminat ve barınma desteği sağlayacak bir düzenleme yapılmadığı gibi, mevcut sorunları çözecek en küçük bir adım bile atılmamıştır. Bu yaklaşım, dezavantajlı bölgelerdeki çocukların nitelikli eğitime erişimini daha da zorlaştırmakta; kamusal, bilimsel, laik ve anadilinde eğitimin ülkenin her noktasında eşit biçimde sağlanması gerektiği gerçeğini hükümetin bütçe tercihleriyle bir kez daha çelişkiye düşürmektedir.

17. MESEM'lerle Çocuk Emegi Sömürsünü Devam Ettiriyor

- 2026 bütçesi, iktidarın sermaye yanlısı ve piyasacı eğitim politikasını yeniden üretmekten başka bir anlam taşımıyor. Eğitime ayrıldığı söylenen 2,9 trilyon TL, kamusal, eğitim için değil; özelleştirilmiş ve güvencesizleştirilmiş bir modelin finansmanı için kullanılıyor. MESEM uygulamaları bunun en çarpıcı örneği. Çocukları okuldan koparıp ucuz işgücü olarak işletmelere yönlendiren bu düzen, son 20 yılda en az 931 çocuğun iş cinayetinde yaşamını yitirdiği bir tabloyu büyütüyor. Sadece son aylarda MESEM kapsamında 8 çocuk çalışırken öldü. Buna rağmen bütçede çocuk işçiliğini durduracak tek bir adım yok. İktidar, kamusal eğitim sorumluluğunu piyasaya devrediyor; çocukların yaşamını ve geleceğini sermayenin çıkarlarına feda ediyor. Bu bütçe, eğitimin değil, çocuk emegi sömürsünün büyütüldüğünün açık ilanidir.

Sonuç: 2026 Bütçesi Bir Tasfiye Programıdır

Bu bütçe:

- ✓Eğitim emekçilerinin ücretlerini eritiyor.
- ✓ Kamusal eğitimi zayıflatıyor.
- ✓ Laik ve bilimsel eğitimi geriye itiyor.
- ✓ Özel okulları büyütüyor.
- ✓ Deprem bölgesini kaderine terk ediyor.
- ✓ Çocukların en temel haklarını görmezden geliyor.
- ✓ Ataması yapılmayan öğretmenler sorununu yok sayıyor.
- ✓ Eğit işe eğit ücret ve güvenceli çalışma talebini yok sayarak eğitim emekçilerinin geleceğini belirsizliğe itiyor.
- ✓ Ülkedeki derin ekonomik krizin yükünü emekçilerin sırtına bindirerek kamusal eğitimi daha da çökertiyor.
- ✓ Ekonomik kriz nedeniyle öğrencileri temel eğitim gereçlerine dahi ulaşamaz hale getiriyor; velileri ağır bir maliyet cenderesine sıkıştırarak eğitimi bir hak olmaktan çıkarıyor.
- ✓ Yükseköğretim emekçilerini düşük ücret, güvencesiz istihdam ve siyasi baskılar altında bırakarak, üniversitelerde bilimsel özerkliği ve akademik özgürlüğü hedef alıyor.

Dolayısıyla 2026 bütçesi bir iyileştirme değil, kamusal eğitimin tasfiyesi ve eğitim emekçilerinin yoksullaştırılması programıdır.

Eğitim Sen olarak bu bütçeyi kabul etmiyoruz!

Çünkü bu bütçe, halkın çocuklarına, eğitim emekçilerine değil; iktidarın siyasal hedeflerine, sermayeye ve dini yapılara hizmet etmektedir. Mücadelemiz, halktan ve emekten yana gerçek bir kamusal eğitim bütçesinin oluşturulması için kararlılıkla sürecektir.

Bunun için öncelikli olarak;

1. Ücretler, Vergi ve Sosyal Haklar

- Eğitim ve bilim emekçilerinin ücretleri yoksulluk sınırının üzerine çıkarılmalıdır.
- Vergi dilimleri adil biçimde düzenlenmeli; yıl içinde yaşanan maaş kayıpları durdurulmalıdır.
- Ek dersler ve tüm ek ödemeler artırılarak temel ücrete dahil edilmeli ve emekli aylıklarına mutlaka yansıtılmalıdır.
- Emeklilikte insanca yaşamı sağlayacak düzenlemeler yapılmalıdır.

- Aile yardımı, çocuk yardımı ve diğer sosyal yardımlar günün koşullarına uygun seviyelere yükseltilmelidir.
- Eğitime hazırlık ödeneği tüm eğitim ve bilim emekçilerine, en az bir maaş tutarında, dönem başlarında olmak üzere yılda iki kez ödenmelidir.
- Tüm eğitim ve bilim emekçilerine insan onuruna yakışır ücret ve sağlıklı, güvenli çalışma koşulları sağlanmalıdır.

2. Kadrolu ve Güvenceli İstihdam

- Tüm eğitim ve yükseköğretim emekçileri kadrolu ve güvenceli istihdam edilmelidir.
- Geçici istihdam, sözleşmeli çalışma ve statü ayrımcılığına son verilmelidir.
- Öğretmen ve yardımcı hizmetli açıkları kadrolu istihdamla kapatılmalı; ataması yapılmayan tüm öğretmenler kadrolu olarak atanmalıdır.
- Okullara acilen en az 120 bin yardımcı hizmetli istihdam edilmelidir.

3. Kamusal Eğitim, Bütçe ve Yatırımlar

- Laik, bilimsel, kamusal, cinsiyet eşitlikçi ve anadilinde eğitim anayasal güvence altına alınmalıdır.
- Dini vakıf ve tarikatlarla yapılan tüm protokoller iptal edilmelidir.
- Özel okullara teşvik ve kaynak aktarımına son verilmeli; kamu kaynakları devlet okullarının güçlendirilmesi için kullanılmalıdır.
- MEB bütçesinin milli gelire oranı en az iki kat artırılarak OECD ortalamasına çıkarılmalıdır.
- Eğitim yatırımlarına ayrılan pay başlangıç olarak en az iki kat artırılmalıdır.
- Her eğitim kurumuna ihtiyacı kadar ödenek ayrılmasını güvence altına alan kamusal bir bütçe sistemi oluşturulmalıdır.
- Kamu çalışanları için ücretsiz ve erişilebilir okul öncesi kurumlar, kreşler ve bakımevleri açılmalıdır.

4. Öğrencilerin Temel Hakları

- Eğitimin tüm kademelerinde öğrencilere en az bir öğün ücretsiz, sağlıklı yemek ve temiz su sağlanmalıdır.
- Yükseköğretim öğrencilerinin barınma hakkı güvence altına alınmalı; devlet yurtlarının kapasitesi artırılmalı ve nitelikli, güvenli barınma olanaklarına erişim devlet tarafından desteklenmelidir.
- Beslenme hakkı için kamusal destek mekanizmaları güçlendirilmeli; yemekhane hizmetleri desteklenmelidir.
- Üniversite öğrencilerinin ulaşım hakkı için kamusal destek sağlanmalı; üniversiteye erişim ekonomik bir engel olmaktan çıkarılmalıdır.
- Burslar artırılmalı, destek programları güçlendirilerek öğrencilerin temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri güvence altına alınmalıdır.
- Deprem bölgesindeki öğrenciler için özel bütçeli, kapsamlı ve kalıcı bir eğitim programı geliştirilerek uygulanmalıdır.
- MESEM uygulamaları derhal sona erdirilmeli; çocuk emeğini ucuz işgücüne dönüştüren bu model yerine, öğrencilerin tümüyle okul ortamında, güvenli ve pedagojik ilkelere uygun biçimde eğitim alabildiği, mesleki gelişim süreçlerinin kamusal sorumluluk altında yürütüldüğü gerçek mesleki eğitim programları hayata geçirilmelidir.

5. Öğretmenlik Mesleği ve Eşitlik

- Kariyer basamaklarına bağlı olarak uygulanan ekonomik iyileştirmeler tüm eğitim ve bilim emekçilerine eşit biçimde yansıtılmalıdır.
- 'Eşit işe eşit ücret' ilkesini zedeleyen tüm uygulamalara derhal son verilmelidir.

6. Yükseköğretimde Kamusalılık, Özerklik ve Güvence

Bütçe, Özerklik ve Erişim

- Yükseköğretim bütçesi acilen en az iki kat artırılmalı ve tüm üniversitelere ihtiyacı kadar ödenek sağlanmalıdır.
- Üniversiteler kurumsal özerkliği zedelenmeden mali açıdan kamu denetimine açık olmalıdır.
- Yükseköğretim, kamusal bir hak olarak ücretsiz ve eşit erişilebilir olmalı; öğrencilerin harç, barınma, beslenme ve ulaşım ihtiyaçları devlet tarafından desteklenmelidir.

Akademik Personel Hakları

- Eşit işe eşit ücret uygulanmalıdır.
- Ek göstergelere dayalı hiyerarşik ücretlendirmeden vazgeçilmelidir.
- 50/d, 33/a, 35 ve ÖYP gibi statülerden kaynaklanan ayrımcılıklar kaldırılmalı; tüm araştırma görevlileri iş güvencesine kavuşturulmalıdır.
- Doktorasını tamamlayan araştırma görevlileri ek koşul aranmaksızın doktor öğretim üyesi kadrosuna atanmalı ve bu kadrolar iş güvencesi sağlayacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.
- "Yükseköğretim Tazminatı" akademik, idari ve teknik tüm personele ödenmelidir.

İdari ve Teknik Personel Hakları

- "Geliştirme Ödeneği ve Yükseköğretim Tazminatı" tüm üniversite idari ve teknik personeline verilmeli ve maaşları günün koşullarına göre arttırılmalıdır.
- Lojman, servis, yemekhane ve sosyal tesislere erişimde tüm personel için eşitlik sağlanmalıdır.
- Yükseköğretim çalışanlarına üniversitelerin kurumsal özerkliğine zarar vermeyecek şekilde tayin hakkı verilmelidir.
- Yükseköğretimdeki ek ücret ve ödemeler tüm personel arasında adil biçimde dağıtılmalıdır.

“BU BÜTÇE KİMİN”

**BÜTÇEDEN HAKKIMIZI
İSTİYORUZ!**

EGİTİM VE BİLİM EMEKÇİLERİ SENDİKASI

www.egitimsen.org.tr
bilgi@egitimsen.org.tr